

ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7
tel.: 234 665 111, fax: 234 665 444
posta@uouu.cz, www.uouu.cz

Čj. UOOU-01092/23-6

ROZHODNUTÍ

Úřad pro ochranu osobních údajů (dále jen „Úřad“) jako příslušný nadřízený orgán podle ustanovení § 20 odst. 4 a 5, § 16 odst. 3 a § 16a odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, rozhodl o odvolání žadatelky MVDr. Evy Mertlíkové, nar. (dále jen
trvale bytem „žadatelka“), ze dne 21. 2. 2023, proti rozhodnutí povinného subjektu Akademie věd České republiky, IČO: 601 65 171, se sídlem Národní 1009/3, 110 00 Praha 1, ze dne 20. 2. 2023, č. j. AVCR-S 56/2023 SPO, o odmítnutí žádosti o informace, a o stížnosti téže žadatelky proti postupu téhož povinného subjektu při vyřizování žádosti o informace ze dne 23. 1. 2023, takto:

- I. V souladu s ustanovením § 20 odst. 4 písm. b) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, a ustanovením § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, **se část výroku:** „Žádost o poskytnutí informace se ve smyslu ust. § 11b zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím odmítá.“ **mění takto:** „Žádost o poskytnutí informace se ve smyslu ust. § 15 odst. 1 ve spojení s ust. § 11b a § 2 odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím odmítá.“ **Ve zbytku se rozhodnutí** Akademie věd České republiky ze dne 20. 2. 2023, č. j. AVCR-S 56/2023 SPO, o odmítnutí žádosti o informace, dle ustanovení § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, **potvrzuje a žadatelčino odvolání se zamítá.**
- II. Postup Akademie věd České republiky, spočívající v poskytnutí požadovaných informací sdělením ze dne 1. 2. 2023, č. j. AVCR-S 25/2023 SPO, a následným vydáním rozhodnutí ze dne 20. 2. 2023, č. j. AVCR-S 56/2023 SPO, o odmítnutí žádosti o informace, **se dle ustanovení § 16a odst. 6 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, potvrzuje.**

Odůvodnění

I.

Vymezení věci

[1] Žadatelka dne 23. 1. 2023 požádala Akademii věd České republiky (dále též „povinný subjekt“ či „AVČR“ nebo „Akademie“) s odkazem na dokument zveřejněný na internetových stránkách povinného subjektu (dostupný pod odkazem

<https://www.avcr.cz/export/sites/avcr.cz/cs/veda-a-vyzkum/avex/files/2020-06-Viry-a-boj-s-nimi.pdf>) o poskytnutí následujících informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „InfZ“):

„Uvedte, prosím, vědecké důkazy, ze kterých Akademie věd České republiky při přípravě expertních stanovisek a dalších dokumentů týkajících se oblasti HIV/AIDS vychází. Uvedte pouze primární informační prameny, tedy původní vědecké studie. Sekundární ani terciální informační prameny neuvádějte.

1) *Uvedte vědeckou studii, včetně konkrétních citací z ní, která pomocí vědecké metody prokázala existenci viru HIV.*

2) *Uvedte vědeckou studii, včetně konkrétních citací z ní, která pomocí vědecké metody prokázala, že virus HIV způsobuje onemocnění AIDS.“*

(dále jen „žádost“).

[2] Povinný subjekt žadatelce dne 2. 2. 2023 sdělením č. j. AVCR-S 25/2023 SPO ze dne 1. 2. 2023 poskytl informace k její žádosti.

[3] Žadatelka povinnému subjektu dne 6. 2. 2023 zaslala podání nazvané „Žádost o poskytnutí informací na základě zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím“ [pozn. toto podání je svým obsahem stížností na postup povinného subjektu dle ustanovení § 16a odst. 1 písm. c) InfZ, k tomu níže], v němž žadatelka konkrétně uvedla, že „*Akademie věd České republiky (...) požadované informace poskytl. Bohužel ani jedna studie uvedená Akademií věd ČR požadované vědecké důkazy neobsahuje. (...) Je proto pozoruhodné, že Akademie věd ČR uvádí tvrzení o HIV a jeho příčinné souvislosti k AIDS (...), jako kdyby to byl vědecky prokázaný fakt. Akademie věd ČR zasláné dotazy bohužel řádně, vzhledem k uvedeným důvodům, nezodpověděla. Žadatelka proto znovu požaduje řádné zodpovězení těchto dotazů*“, načež žadatelka takřka doslovně zopakovala své již položené dotazy. Lze tak shrnout, že odpověď povinného subjektu dle žadatelky neobsahovala požadované vědecké důkazy, přičemž důvody, proč jsou podle ní argumenty uvedené povinným subjektem nedostačující a nedají se považovat za řádné vědecké důkazy, žadatelka ve svém podání dopodrobna rozvedla. Žadatelka tak vzhledem k tomu, že povinný subjekt její dotazy dle jejího mínění řádně nezodpověděl, zaslala povinnému subjektu znovu žádost se stejnými dotazy.

[4] Povinný subjekt posléze rozhodnutím ze dne 20. 2. 2023, č. j. AVCR-S 56/2023 SPO, žadatelčinu žádost s odkazem na ustanovení § 11b InfZ odmítl. K tomu uvedl, že jeho působnost je vymezena zákonem č. 283/1992 Sb., o Akademii věd ČR (dále jen „ZAVČR“), a stanovami povinného subjektu (dále jen „Stanovy“). Podle ustanovení § 2 odst. 1 ZAVČR povinný subjekt uskutečňuje výzkum prostřednictvím pracovišť, přičemž v souladu s ustanovením § 12 ZAVČR jsou pracoviště veřejnými výzkumnými institucemi podle zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích (dále jen „ZVVI“). Podle čl. 3 odst. 1 Stanov povinný subjekt uskutečňuje výzkum prostřednictvím jím zřízených pracovišť v širokém spektru přírodních, technických, sociálních a humanitních věd, přímá realizace výzkumné činnosti však do jeho působnosti nepatří. Povinný subjekt tedy má přesně určenou působnost a pravomoc, do níž dle jeho tvrzení nespadá realizace výzkumné činnosti a informování o jejích výsledcích. Povinný subjekt proto nedisponuje vědeckým personálem, který by měl potřebné odborné znalosti pro zodpovězení žadatelčiných dotazů, není ani povinen takovou odborností disponovat, neboť ta nespadá do jeho působnosti. Samotný

výzkum provádí veřejné výzkumné instituce, jichž je povinný subjekt zřizovatelem. Tyto instituce jsou samostatnými subjekty, které vůči povinnému subjektu nejsou v podřízeném postavení, ani s ním nejsou nijak organizačně propojeny. Detailními informacemi o výzkumu přitom disponují právě zmíněná pracoviště, nikoli povinný subjekt. Povinný subjekt dále sdělil, že vzhledem k tomu, že neprovádí přímou výzkumnou činnost, neměl k dispozici ani požadované informace, přesto vyvinul úsilí k tomu, aby požadované informace shromáždil a žadatelce poskytl, a to tak, že se obrátil na Ústav organické chemie a biochemie AV ČR, v. v. i. (dále jen „ÚOCHB“), jehož vědci byli autory odborného textu obsaženého ve stanovisku AVEX, na něž odkazuje žadatelka ve své žádosti. Z tohoto ústavu povinný subjekt obdržel písemnou zprávu k věci, kterou následně žadatelce poskytl. Dle povinného subjektu skutečnost, že žadatelka s obsahem poskytnuté informace nesouhlasí, neznámá, že jí tyto informace nebyly poskytnuty, přičemž smyslem žádostí dle InfZ není vedení odborné diskuse ani vytváření nových informací, které povinný subjekt nemá a ani mít nemůže. Povinný subjekt připomenul, že ve snaze o maximální vstřícnost shromáždil a žadatelce poskytl informace vztahující se k jejímu dotazu a splnil tak své zákonné povinnosti vyplývající jak ze zákona, tak z aktuální judikatury. Po povinném subjektu dle jeho mínění nelze spravedlivě požadovat, aby s žadatelkou vedl diskusi, na kterou nemá odbornou kapacitu, taková činnost mu vzhledem k jeho působnosti ani nepřísluší. Pokud tedy žadatelka požadovala jiné než dříve poskytnuté informace, povinnému subjektu nezbylo než konstatovat, že takové informace k dispozici nemá. Povinný subjekt proto s odkazem na ustanovení § 11b InfZ uzavřel, že informace, které měl ve vztahu k žádosti k dispozici, byly žadatelce poskytnuty, přičemž povinný subjekt jinými údaji nedisponuje. Dle povinného subjektu tak byly splněny obě podmínky předpokládané v ustanovení § 11b InfZ, tedy že požadovanou informaci povinný subjekt nemá a zároveň mu povinnost ji mít ze zákona nevyplývá. Povinný subjekt proto žádost v souladu se zmíněným ustanovením InfZ odmítl.

[5] Žadatelka podala proti rozhodnutí povinného subjektu dne 21. 2. 2023 odvolání. Jednotlivými žadatelčinými odvolacími námitkami relevantními pro odvolací řízení dle InfZ se Úřad bude zabývat níže. Žadatelka Úřad závěrem požádala, aby jakožto nadřízený orgán povinného subjektu zrušil jeho napadené rozhodnutí, řízení zastavil a rozhodnutím povinnému subjektu přikázal požadovanou informaci žadatelce poskytnout.

[6] Povinný subjekt neshledal důvod pro změnu svého rozhodnutí a žadatelčino odvolání spolu s její stížností, svým stanoviskem a spisovým materiálem předložil Úřadu dne 2. 3. 2023. Úřad povinný subjekt vyzval k doplnění zaslaného spisového materiálu o doklady o doručení v něm obsažených písemností, což povinný subjekt učinil.

[7] Úřadu bylo dne 27. 3. 2023 doručeno žadatelčino podání označené jako „Dotaz na stav vyřízení odvolání proti rozhodnutí Akademie věd ČR o odmítnutí žádosti podle zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím“, v němž se žadatelka dotazovala na stav vyřízení svého odvolání s tím, že lhůta pro jeho vyřízení již uplynula, a přesto od Úřadu dosud neobdržela žádnou odpověď.

[8] Úřad žadatelce k jejímu podání dne 28. 3. 2023 sdělil, že předmětné odvolání spolu se spisovým materiálem povinný subjekt Úřadu již předložil a Úřad se nyní posouzením předmětného odvolání a napadeného rozhodnutí zabývá, přičemž žadatelku bude o dalším postupu informovat.

II.

Procesní otázka určení nadřízeného orgánu

[9] Úřad se nejprve zabýval otázkou své příslušnosti k vedení odvolacího a stížnostního řízení v předmětné věci.

[10] Podle ustanovení § 2 odst. 1 InfZ jsou povinnými subjekty, které mají podle tohoto zákona povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti, státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce.

[11] InfZ v ustanovení § 20 odst. 5 stanoví, že nelze-li podle ustanovení § 178 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) nadřízený orgán určit, rozhoduje v odvolacím řízení a v řízení o stížnosti Úřad.

[12] AVČR je povinným subjektem dle § 2 odst. 1 InfZ, neboť byla přímo zřízena zákonem, tedy ZAVČR (srov. ustanovení § 1), je organizační složkou státu a její činnost je financována ze státního rozpočtu.

[13] Úřad dále zkoumal, zda lze určit nadřízený orgán AVČR podle ustanovení § 178 správního řádu. Judikatura Nejvyššího správního soudu již dříve vyslovila, že toto ustanovení je nezbytné interpretovat prizmatem předmětu úpravy správního řádu dle jeho úvodního ustanovení § 1 a 3, podle nichž správní řád upravuje postup správních orgánů při výkonu působnosti v oblasti veřejné správy a nevztahuje se mimo jiné na právní jednání prováděná správními orgány, tedy na správu nevrchnostenskou. Pro určení nadřízeného orgánu podle ustanovení § 178 odst. 1 správního řádu je proto třeba pozitivní zákonné úpravy, kdy zákon musí určit orgán, který má být nadřízeným správním orgánem jiného správního orgánu, nebo orgán, který má rozhodovat o odvolání, popřípadě orgán, který má nad jiným správním orgánem vykonávat dozor. Tuto vlastnost nelze pouze dovozovat. Úřadu není známo, že by nějaký zákon stanovil nadřízený orgán AVČR v procesním postavení správního orgánu ani orgán, který by nad ní měl vykonávat dozor v instančním slova smyslu (dle závěrů soudní judikatury je nutno tento dozor odlišovat od dohledu zřizovatelského či odborného). Ani způsobem podle ustanovení § 178 odst. 2 správního řádu nelze nadřízený orgán AVČR určit, neboť orgán, jenž by byl příslušný rozhodovat o odvolání AVČR v procesním postavení správního orgánu ve smyslu správního řádu, žádný zákon nestanovuje.

[14] S ohledem na výše uvedené je podle ustanovení § 20 odst. 5 InfZ k vedení předmětného odvolacího a stížnostního řízení příslušný Úřad, neboť v rozsahu působnosti, do které žádost směřuje, nelze podle ustanovení § 178 správního řádu nadřízený orgán AVČR určit.

III.

Věcné posouzení

[15] Úřad nejprve považuje za vhodné zdůraznit, že není v jeho pravomoci jako nadřízeného orgánu AVČR „pouze“ v režimu InfZ se zabývat tím, zda vědecké poznatky, studie či důkazy poskytnuté povinným subjektem žadatelce jsou obsahově správné. Toto není úlohou Úřadu jako nadřízeného orgánu AVČR dle InfZ. InfZ neslouží k tomu, aby povinné subjekty vedly s žadatelem polemiky o vědeckých publikacích a podkladech, na nichž jsou tyto publikace založeny. Pakliže žadatelčiným cílem je smysluplně upozornit na určitou problematiku, ke které je dle jejího názoru ze strany odborné veřejnosti přistupováno nesprávně, a rozpoutat veřejnou debatu s povinnými subjekty, a to skrze žádosti dle InfZ,

k nimž požaduje „přesvědčivé vyvrácení svých argumentů“, pak nelze než konstatovat, že **k takovému účelu InfZ neslouží.**

III. a)

Věcné posouzení odvolání

[16] Odvolání bylo podáno v odvolací lhůtě, tj. je včasné, přípustné a bylo podáno oprávněnou osobou. Obsahuje náležitosti uvedené v ustanovení § 82 odst. 2 správního řádu, kdy z jeho obsahu je patrné, proti kterému rozhodnutí směřuje a čeho se žadatelka domáhá.

[1] Úřad přezkoumal podle ustanovení § 89 odst. 2 správního řádu soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy, v rozsahu námitek (tvrzení) uvedených v odvolání.

[2] Úřad shledal, že žadatelčino odvolání není důvodné.

[3] Úvodem je třeba adresovat, že podle ustanovení § 68 odst. 2 správního řádu platí, že správní orgán ve výrokové části uvede mimo jiné řešení otázky, která je předmětem řízení, právní ustanovení, podle nichž bylo rozhodováno, a označení účastníků. Za splnění této povinnosti se považuje i uvedení právních ustanovení v tzv. návěti (záhlaví) rozhodnutí, které je třeba pokládat za součást výrokové části rozhodnutí [srov. usnesení Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 14. 7. 2015, č. j. 8 As 141/2012-57]. Pokud správní orgán ve výrokové části rozhodnutí neuvede právní ustanovení, která jsou pro výrok rozhodná, je třeba posoudit závažnost takového pochybení. Nelze vyloučit ani takový postup, který neuvedení určitého ustanovení ve výrokové části kompenzuje interpretací rozhodnutí.

[4] V tomto kontextu Úřad konstatuje, že povinný subjekt ve výroku napadeného rozhodnutí neuvedl procesně právní ustanovení, o něž odmítnutí žádosti opřel, tedy ustanovení § 15 odst. 1 InfZ. Dále žádost odmítl výslovně pouze s odkazem na ustanovení § 11b InfZ, odůvodnění napadeného rozhodnutí přitom jasně vypovídá též o úmyslu žádost odmítnout s odkazem na ustanovení § 2 odst. 4 InfZ jako dotaz na názor. Zmíněný úmysl lze vyvodit především z kontextu napadeného rozhodnutí, kde povinný subjekt mimo jiné uvádí, že *„smyslem žádostí podle zákona č. 106/1999 Sb. není vedení odborné diskuse, ani vytváření nových informací, které povinný subjekt nemá a ani mít nemůže. (...) Po povinném subjektu nelze spravedlivě požadovat, aby s žadatelkou vedl diskusi, na kterou nemá odbornou kapacitu. Taková činnost mu vzhledem k jeho působnosti ani nepřísluší“*.

[5] S přihlédnutím k těmto skutečnostem proto Úřad přistoupil k formálnímu doplnění výroku napadeného rozhodnutí. Dle ustanovení § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu platí, že v případě, kdy odvolací správní orgán dojde k závěru, že napadené rozhodnutí je v rozporu s právními předpisy nebo že je nesprávné, napadené rozhodnutí nebo jeho část změni. Změnu nelze provést, pokud by tím některému z účastníků, jemuž je ukládána povinnost, hrozila újma z důvodu ztráty možnosti odvolat se. Úřad tak nahradil část výroku napadeného rozhodnutí svým rozhodnutím, neboť dospěl k závěru, že je třeba uvést odpovídající ustanovení, podle kterých byla žadatelčina žádost o informace odmítnuta, přičemž tato změna nemá dle názoru Úřadu právní dopad na poměry žadatelky (k tomu srov. například rozsudek NSS ze dne 26. 8. 2013, č. j. 8 As 6/2013-33). Dle recentní judikatury by přitom změna rozhodnutí měla být odvolacím orgánem vždy preferována před zrušením rozhodnutí a vrácením věci k novému projednání, pokud jsou k tomu splněny zákonné předpoklady (srov. například rozsudek NSS ze dne 10. 12. 2018, č. j. 6 As 286/2018-34). Vzhledem k tomu, že žadatelka se proti rozhodnutí povinného subjektu řádně odvolala, nebyla tímto postupem

následně zkrácena na svých právech ve smyslu výše uvedeného ustanovení. Změnou výroku tudíž nedošlo k vytvoření tzv. překvapivého rozhodnutí, které by bylo v rozporu se zásadou dvojinstančnosti správního řízení (k tomu srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 24. 2. 2004, sp. zn. I. ÚS 654/03).

[6] Dále je třeba adresovat, že povinný subjekt ve svém rozhodnutí velice silně tíhne k argumentaci, že se žadatelkou položené dotazy vůbec netýkají jeho působnosti. K tomu lze konstatovat, že pakliže se v žádosti položené dotazy netýkají působnosti povinného subjektu, měl povinný subjekt žádost odložit v souladu s ustanovením § 14 odst. 5 písm. c) InfZ, nikoliv jí nejprve vyhovět a následně ji rozhodnutím odmítnout. Je tedy otázkou, zda rozhodnutí povinného subjektu nebylo nezákonné z toho důvodu, že povinný subjekt neměl o žádosti rozhodnout, nýbrž ji odložit. K tomu lze odkázat na rozsudek NSS č. j. 6 As 235/2018–32 ze dne 20. 2. 2019. V tomto rozsudku sice žalovaná žádost rozhodnutím odmítla proto, že se nevztahuje k její působnosti, avšak obecný závěr NSS spočívající v tom, že **skutečnost, že měl povinný subjekt žádost odložit, avšak místo toho ji rozhodnutím odmítl, není důvodem pro zrušení takového rozhodnutí**, lze dle Úřadu vztáhnout i na nyní projednávaný případ: „*jelikož však žalovaná o žádosti věcně rozhodla namísto toho, aby ji jen odložila, nemohlo toto procesní pochybení žalované stěžovatele na jeho právech nijak zkrátit a nemohlo by jít o důvod pro zrušení jejího rozhodnutí*“.

[7] Lze tedy konstatovat, že povinný subjekt postupoval v souladu se zákonem a navíc zcela v souladu s nálezem Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 3339/20 ze dne 29. 6. 2021, když žadatelce vyšel maximálně vstřícně a požadované informace přesto, že sám nebyl povinen její dotazy zodpovědět, pro žadatelku obstaral od ÚOCHB, načež poté, co žadatelka vyjádřila svou nespokojenost s obsahem takto poskytnutých informací, žádost odmítl s tím, že dalšími informacemi objektivně nedisponuje a navíc není schopen ani povinen vést s žadatelkou v režimu InfZ vědeckou debatu.

K ustanovení § 11b InfZ:

Právní rámec

[8] Podle ustanovení § 15 odst. 1 InfZ platí, že pokud povinný subjekt žádosti, byť i jen zčásti, nevyhoví, vydá ve lhůtě pro vyřízení žádosti rozhodnutí o odmítnutí žádosti, popřípadě o odmítnutí části žádosti, s výjimkou případů, kdy se žádost odloží.

[9] Podle ustanovení § 11b InfZ může povinný subjekt odmítnout žádost o poskytnutí informace, jestliže požadovanou informaci nemá a jestliže mu povinnost ji mít nevyplývá ze zákona; to neplatí, pokud povinný subjekt může požadovanou informaci získat na základě jednoduchých úkonů z jiných informací, které povinný subjekt má, případně poskytnout postupem podle § 4a odst. 1 věty třetí.

[10] K tomu je možno podpůrně odkázat na důvodovou zprávu k novele InfZ č. 241/2022 Sb. zakotvující ustanovení § 11b, která ve vztahu k tomuto nově zakotvenému ustanovení uvádí, že „*návrh výslovně zakotvuje možnost odmítnout požadovanou informaci, jestliže ji povinný subjekt nemá a nemá ani povinnost ji mít. Až dosud takové výslovné ustanovení v zákoně chybělo, judikatura nicméně dovodila, že pro neexistenci informace lze žádost odmítnout z tohoto tzv. faktického (nepšaného) důvodu. Podmínky pro odmítnutí žádosti zákon stanovuje v souladu s judikaturou, zejména v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2012, č. j. 1 As 141/2011-67. (...)*“ (cit. sněmovní tisk č. 222/0, 9. volební období od 2021, www.psp.cz).

[11] Dále je možno s přihlédnutím k recentnímu nálezu pléna Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 25/21 ze dne 17. 1. 2023, v němž je konstatováno „*je třeba poukázat na nezastupitelnou úlohu Ministerstva vnitra jako garanta informačního zákona a jeho metodické výstupy [viz Dokumenty ODK - Ministerstvo vnitra České republiky (mvcr.cz)], které, ačkoliv jsou určeny primárně územním samosprávám, mohou velmi usnadnit činnost kteréhokoliv povinného subjektu*“, podpůrně odkázat na metodiku Ministerstva vnitra „*Informace ke změně zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, provedené zákonem č. 241/2022 Sb., část druhá, změny účinné od 1. 1. 2023 a 1. 1. 2024; aktualizace dne 25. 1. 2023 (změny vyznačeny červeně, týká se § 8c)*“ (k nalezení na webu Ministerstva vnitra <https://www.mvcr.cz/>).

[12] Jak výše zmíněná důvodová zpráva, tak metodika Ministerstva vnitra přitom prakticky přebírají již judikatorně a doktrinárně zakotvené podmínky pro odmítnutí žádosti z faktického důvodu její neexistence, na něž bylo do konce roku 2022 možno analogicky aplikovat ustanovení § 2 odst. 4 InfZ.

[13] Podmínky pro odmítnutí žádosti podle ustanovení § 11b InfZ jsou stanoveny v souladu s judikaturou, a to zejména v souladu s rozsudkem NSS ze dne 9. 2. 2012, č. j. 1 As 141/2011-67, který byl dále rozveden rozsudkem NSS ze dne 27. 8. 2013, č. j. 1 As 59/2013-56. Předpoklady aplikace ustanovení § 11b InfZ jsou tudíž následující: **požadovaná informace u povinného subjektu neexistuje** (nebyla vytvořena, resp. zaznamenána ve smyslu § 3 odst. 3 InfZ, případně v době podání žádosti u povinného subjektu již „neexistuje“) **a zároveň povinný subjekt nemá zákonnou povinnost předmětnými požadovanými informacemi disponovat**. Tyto skutečnosti musí povinný subjekt při aplikaci ustanovení § 11b InfZ prokázat a zdůvodnit.

[14] **Povinný subjekt bude zpravidla muset vyvinout určité úsilí, aby požadovanou informaci dohledal a poskytl ji žadateli, a to bez ohledu na to, jestli takovou povinnost podle právních předpisů mít má.** Povinný subjekt tedy musí nejprve prověřit existenci požadované informace. Tuto aktivitu pak bude nutné adekvátně prokázat do spisu. **Na druhou stranu ale pokud by povinný subjekt informace zcela zjevně nemohl mít, k žádnému vyhledávání a jeho prokazování přistupovat nemusí.** Záleží tedy na konkrétních požadovaných informacích a skutkových okolnostech. **Po povinném subjektu přitom nelze požadovat poskytnutí neexistujících informací, musí však být schopen zdůvodnit, jaké konkrétní skutečnosti jej vedly k závěru o tom, že požadované informace nemá.** Konstatování, kterým by povinný subjekt bez bližšího zdůvodnění pouze oznámil, že požadované informace nemá, je nedostatečné. Povinný subjekt tedy musí vyvinout určitou aktivitu spočívající v zjišťování, zda požadovanou informaci opravdu nemá, tuto aktivitu doložit do spisu a popsat v odůvodnění rozhodnutí o odmítnutí žádosti. Zároveň musí odůvodnit, že nemá zákonnou povinnost informací disponovat. Povinnost disponovat požadovanou informací přitom nemusí být dána pouze výslovným zákonným ustanovením, nýbrž může z ustanovení zákona vyplývat.

[15] Ustanovení § 11b InfZ na druhé straně nedopadá na případy, v nichž povinný subjekt informací v požadované podobě nedisponuje, avšak požadovanou informaci může získat na základě jednoduchých úkonů z jiných informací, **které k dispozici má**, tedy má zdrojové údaje ke zpracování požadované informace a takové zpracování má charakter mechanické aktivity, a na případy, kdy bude možné poskytnout informaci postupem podle ustanovení § 4a odst. 1 věty třetí InfZ, dle níž „*pokud je požadovaná informace*

součástí většího celku a její vynětí by bylo pro povinný subjekt nepřiměřenou zátěží, poskytne povinný subjekt takový celek v souladu s tímto zákonem“.

[16] V souvislosti s aplikací ustanovení § 11b InfZ je dále třeba zmínit rozlišování neexistující informace a požadavku na vytvoření nové informace ve smyslu ustanovení § 2 odst. 4 InfZ, kdy určení „hranice“ mezi neexistující informací a požadavkem na vytvoření nové informace spočívá v posouzení vůle žadatele, vyjádřené v jím učiněné žádosti o poskytnutí informací. Ustanovení § 2 odst. 4 InfZ lze vztáhnout pouze na situace, kdy z obsahu žádosti žadatele vyplývá požadavek na vytvoření zcela nové informace. **Pokud by ale vůle žadatele směřovala k poskytnutí informace, o které se žadatel domnívá, že existuje, pak by naopak bylo aplikovatelné ustanovení § 11b InfZ.** Rozdíl ve vyřízení žádosti bude spočívat pouze v tom, že v prvním případě bude ve výroku rozhodnutí o odmítnutí poskytnutí informace odkazováno vedle ustanovení § 15 odst. 1 na ustanovení § 2 odst. 4 InfZ a ve druhém případě na ustanovení § 11b InfZ. Přitom ve všech případech, které jsou zmiňovány v ustanovení § 2 odst. 4 InfZ žadatel požaduje informaci, která se vztahuje k působnosti povinného subjektu, ale neexistuje v žadatelem poptávaném stavu, když se žadatel domáhá jejího vytvoření.

[17] Dle ustanovení § 2 odst. 1 ZAVČR **Akademie uskutečňuje výzkum prostřednictvím pracovišť Akademie.**

[18] Dle ustanovení § 12 ZAVČR jsou pracoviště veřejnými výzkumnými institucemi podle zvláštního právního předpisu (tedy ZVVI).

[19] **Pracoviště** dle ustanovení § 13 ZAVČR a) **uskutečňuje vědecký výzkum**; b) přispívá ke zvýšení úrovně poznání a vzdělanosti; c) přispívá k využití výsledků vědeckého výzkumu, d) **získává, zpracovává a rozšiřuje vědecké informace a poskytuje vědecké posudky, stanoviska a doporučení**; e) ve spolupráci s vysokými školami uskutečňuje doktorské studijní programy a vychovává vědecké pracovníky; f) rozvíjí mezinárodní spolupráci v oblasti vědecké činnosti a vývoje technologií; g) realizuje své úkoly ve spolupráci s ostatními vědeckými a odbornými institucemi; za tím účelem může s těmito institucemi uzavírat smlouvy o sdružení; h) zajišťuje infrastrukturu pro výzkum a vývoj.

[20] Dle věty první ustanovení § 2 odst. 1 ZVVI **je veřejná výzkumná instituce právnickou osobou, jejímž hlavním předmětem činnosti je výzkum, včetně zajišťování infrastruktury výzkumu, vymezený zákonem o podpoře výzkumu, vývoje a inovací.**

[21] Dle ustanovení § 2 odst. 2 ZVVI může být veřejná výzkumná instituce zřízena Českou republikou nebo územním samosprávným celkem; **jménem České republiky plní funkci zřizovatele veřejné výzkumné instituce ministerstvo, jiný ústřední orgán státní správy nebo Akademie věd České republiky v postavení organizačních složek České republiky.**

[22] Dle ustanovení § 15 ZVVI zřizovatel a) vydává zřizovací listinu veřejné výzkumné instituce a rozhoduje o změně zřizovací listiny, předkládá zřizovací listinu a její změny Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy; b) podává návrh na zápis veřejné výzkumné instituce do rejstříku veřejných výzkumných institucí a na její výmaz z rejstříku, navrhuje den zápisu do rejstříku veřejných výzkumných institucí; c) vkládá do veřejné výzkumné instituce zřizovací listinou nebo její změnou majetek nezbytný k zajištění účelu, pro který je veřejná výzkumná instituce zřizována; vykonává-li jménem České republiky funkci zřizovatele organizační složka státu, může být do veřejné výzkumné instituce vložen pouze takový

majetek České republiky, se kterým je tato organizační složka státu příslušná hospodařit a který je nezbytný k zajištění účelu, pro který je veřejná výzkumná instituce zřizována; d) rozhoduje o zrušení veřejné výzkumné instituce za podmínek stanovených v § 10 až 12; e) v případě vzniku veřejné výzkumné instituce rozdělením rozhoduje o tom, kteří zaměstnanci přejdou do vznikající veřejné výzkumné instituce; f) v případě zrušení veřejné výzkumné instituce s likvidací podle § 12 jmenuje likvidátora a schvaluje zprávu o průběhu likvidace; g) jmenuje a odvolává osobu pověřenou řízením veřejné výzkumné instituce podle § 5 odst. 2, § 16 odst. 2, § 17 odst. 3; h) jmenuje a odvolává ředitele veřejné výzkumné instituce; i) jmenuje a odvolává členy dozorčí rady veřejné výzkumné instituce (dále jen „dozorčí rada“); j) schvaluje jednací řád dozorčí rady a jeho změny a zprávu o činnosti dozorčí rady; k) uděluje předchozí písemný souhlas k právním úkonům veřejné výzkumné instituce uvedeným v § 19 odst. 1 písm. b) bodech 1 až 6; l) navrhuje odvolání člena rady instituce v případě opakovaného neplnění povinností člena rady instituce.

[23] Dle § 17 odst. 1 písm. a) a b) ZVVI je ředitel statutárním orgánem veřejné výzkumné instituce a rozhoduje ve všech věcech veřejné výzkumné instituce, pokud nejsou tímto zákonem svěřeny do působnosti rady instituce, dozorčí rady nebo zřizovatele.

Aplikace na předmětný případ

[24] Povinný subjekt ve svém rozhodnutí uvádí, že přímá realizace výzkumné činnosti do jeho působnosti nepatří, kdy povinný subjekt má přesně určenou působnost a pravomoc, do níž nespadá realizace výzkumné činnosti a informování o jejích výsledcích. Povinný subjekt proto nedisponuje vědeckým personálem, který by měl potřebné odborné znalosti pro zodpovězení žadatelčích dotazů, není ani povinen takovou odborností disponovat, jelikož samotný výzkum provádí veřejné výzkumné instituce, jichž je povinný subjekt zřizovatelem. Tyto instituce jsou samostatnými subjekty, které vůči povinnému subjektu nejsou v podřízeném postavení, ani s ním nejsou nijak organizačně propojeny. Detailními informacemi o výzkumu přitom disponují právě zmíněná pracoviště, nikoli povinný subjekt. Povinný subjekt přesto vyvinul úsilí k tomu, aby požadované informace shromáždil a žadatelce poskytl, a to tak, že se obrátil na ÚOCHB, který AVČR k její žádosti požadované informace pro žadatelku poskytl.

[25] Dle povinného subjektu dále skutečnost, že žadatelka s obsahem poskytnuté informace nesouhlasí, neznamená, že jí tyto informace nebyly poskytnuty. S tímto tvrzením se Úřad může plně ztotožnit. Pouhou žadatelčinu nespokojenost s poskytnutými informacemi, nedůvěru vůči jejich obsahu či jeho věcné správnosti totiž nelze přičítat k tíži povinného subjektu. Žadatelka přitom ve svém odvolání nijak nespécifikovala, jakým způsobem povinný subjekt při vyřizování její žádosti postupoval v rozporu se zákonem, zaměřila se pouze na presumovanou obsahovou nesprávnost poskytnutých informací a domnělé důsledky skutečnosti, že povinný subjekt požadovanými informacemi nedisponuje. Jak ovšem již Úřad vysvětlil výše, přezkum činnosti AVČR, ať už vědecké či jiné, nesouvisející s řádným plněním informační povinnosti, nemůže Úřad jako nadřízený orgán v řízení dle InfZ přezkoumávat. Žadatelkou namítané skutečnosti týkající se obsahových nedostatků poskytnuté informace, spočívajících v tom, že odlišné vědecké studie vypovídají o odlišných závěrech, proto nejsou pro odvolací řízení relevantní. Úřad může v odvolacím řízení dle InfZ přezkoumat pouze to, zda povinný subjekt při vyřizování žadatelčiny žádosti postupoval a rozhodl správně a v souladu s InfZ a správním řádem, případně jinými právními předpisy.

[26] Je přitom třeba náležitě zdůraznit, že **žadatelčiny dotazy se objektivně netýkaly působnosti povinného subjektu**. Totéž platí o žadatelčině obecné otázce, z jakých vědeckých důkazů povinný subjekt při přípravě expertních stanovisek a dalších dokumentů týkajících se oblasti HIV/AIDS vychází, jelikož, jak je uvedeno výše, **AVČR uskutečňuje výzkum prostřednictvím svých pracovišť**. Odborným garantem žadatelkou odkazovaného dokumentu „AVex – Viry a boj s nimi“ (dostupný pod odkazem <https://www.avcr.cz/export/sites/avcr.cz/cs/veda-a-vyzkum/avex/files/2020-06-Viry-a-boj-s-nimi.pdf>) byl ÚOCHB, který je samostatným povinným subjektem [jak vyplývá např. z internetových stránek ÚOCHB, kde je vyčleněn prostor pro žádosti dle InfZ; k nalezení pod odkazem <https://www.uochb.cz/cs/povinne-zverejnovane-informace>]. Tuto skutečnost lze dohledat též v předmětném dokumentu, kde je ke konci uvedeno, že tento dokument „*připravila Akademie věd ČR, odborným garantem je Ústav organické chemie a biochemie AV ČR*“, či že text vypracoval kolektiv autorů z ÚOCHB a Biologického centra Akademie věd České republiky, v. v. i. Povinný subjekt měl proto žádost odložit a žadatelku případně odkázat na příslušný povinný subjekt, který by jí požadované informace mohl přímo poskytnout, pakliže by o takovém povinném subjektu měl povědomí (za zmínku při této příležitosti stojí, že **InfZ nezná institut postoupení žádosti**).

[27] Lze tedy shrnout, že ze spisu předloženého AVČR vyplývá, že povinný subjekt požadovanými informacemi objektivně nedisponuje, ani nemá povinnost jimi disponovat, jelikož tyto se netýkají jeho působnosti, nýbrž (potenciálně) působnosti jeho jednotlivých pracovišť. Povinný subjekt totiž sám o sobě není výzkumnou institucí. Dle předkládacího stanoviska povinného subjektu byla jeho role při vydání předmětného stanoviska „AVex – viry a boj s nimi, expertní stanovisko AV ČR, speciál 2020“, pouze redakční, kdy odborným garantem co do obsahu byl ÚOCHB, jehož je povinný subjekt zřizovatelem. Povinný subjekt se i přesto obrátil dne 23. 1. 2023 právě na ÚOCHB s žádostí o poskytnutí informací k žadatelčině žádosti, na jejímž základě žadatelce požadované informace poskytl.

[28] Oproti žadatelčině mínění **toto není běžné** a uvedená žádost povinného subjektu vůči ÚOCHB nemá pevnou oporu v zákoně. Povinný subjekt je totiž pouze zřizovatelem jednotlivých výzkumných institucí, které vůči němu nejsou v podřízeném postavení, což vyplývá mimo jiné z ZAVČR a z ustanovení § 2 odst. 2, § 17 a § 15 ZVVI. Pakliže by AVČR požádala o vyjádření některý z útvarů v rámci své vnitřní hierarchie, bylo by dožádání vyjádření k žadatelčině žádosti zcela standardním postupem. **Ovšem vzhledem k tomu, že ÚOCHB je separátním povinným subjektem, AVČR nebyla povinna od něj vyjádření požadovat a ÚOCHB nebyl povinen AVČR požadované vyjádření vydat**. Nelze se tedy ztotožnit s žadatelčíným tvrzením, že se v případě vyžádání informací AVČR od zcela odlišného povinného subjektu, jedná o běžný úkaz. Jak již bylo vysvětleno výše, AVČR měla v takové situaci žádost odložit.

[29] Povinný subjekt dále ve svém předkládacím stanovisku vysvětlil, že AVČR sama o sobě není výzkumnou institucí zabývající se badatelskou činností, nýbrž je organizační složkou státu, která sice působí v oblasti vědy, ale pouze prostřednictvím svých pracovišť, jichž je zřizovatelem. Sama přímou výzkumnou činnost neprovádí a nemá proto ani zaměstnance, kteří by byli vědci, či odborníky specializovanými na různé vědecké oblasti. Její činnost je spíše správního charakteru a povahou je tedy spíše úřadem. Samotný výzkum provádí jednotlivá pracoviště, veřejné výzkumné instituce. **Tyto instituce mají samostatnou právní subjektivitu a jsou samostatnými povinnými subjekty podle InfZ**. V souladu se ZVVI tyto instituce informují veřejnost o výsledcích svého výzkumu, a to zejména prostřednictvím Informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, ale i dalšími kanály

a případně též odpověďmi na žádosti v režimu InfZ. AVČR usiluje o popularizaci vědy a zveřejňuje proto také některé informace ze svých pracovišť. Činí tak zejména proto, že dosah její informační činnosti je mezi laickou veřejností větší než u jednotlivých pracovišť samostatně. Její role je ale v tomto směru spíše redakční a zastřešující. **Vědeckými informacemi disponují vždy pouze pracoviště, které pro to také mají příslušnou personální kapacitu.** AVČR coby organizační složka státu vědecké pracovníky nezaměstnává, neboť v tom její role odpovídající působnosti stanovené ZAVČR nespočívá.

[30] Výše uvedené skutečnosti vyplývají též z odůvodnění napadeného rozhodnutí. Lze tedy konstatovat, že povinný subjekt dostatečně zdůvodnil, proč požadovanými informacemi nedisponuje, ani nemá povinnost s nimi disponovat, a vyvinul dostatečnou (dala by se říct, že i nadbytečnou) snahu žadatelce vyhovět a informace jí poskytnout. Povinný subjekt tedy postupoval zcela správně a v souladu s InfZ, když žadatelce odmítl sdělit požadované informace nad rámec toho, co jí již poskytl, jelikož jinými informacemi logicky vzhledem ke svému postavení a působnosti nemohl disponovat. **Žadatelčino odvolání je tudíž nedůvodné.**

K ustanovení § 2 odst. 4 InfZ:

Právní rámec

[31] Podle ustanovení § 2 odst. 4 InfZ platí, že povinnost poskytovat informace se netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací.

[32] Podle ustanovení § 3 odst. 3 InfZ se informací pro účely tohoto zákona rozumí jakýkoliv obsah nebo jeho část v jakémkoliv podobě, zaznamenaný na jakémkoliv nosiči, zejména obsah písemného záznamu na listině, záznamu uloženého v elektronické podobě nebo záznamu zvukového, obrazového nebo audiovizuálního.

[33] Z hlediska hmotněprávního může být žádost odmítnuta na základě ustanovení § 2 odst. 4 InfZ, jsou-li splněny dvě podmínky: **požadovaná informace u povinného subjektu neexistuje** (nebyla vytvořena, resp. zaznamenána ve smyslu § 3 odst. 3, případně v době podání žádosti u povinného subjektu již „neexistuje“) **a současně povinný subjekt nemá zákonnou povinnost danou informací disponovat**, přičemž ta může být dána nejen výslovně, ale může též nepřímo vyplývat z jiných právních povinností.

[34] Dále je třeba vyhodnotit obsah žádosti, zda se jedná o žádost o sdělení názoru na určitou záležitost, který má povinný subjekt dle požadavku žadatele teprve zaujmout, a na straně druhé žádost o poskytnutí informace o názoru či stanovisku, které povinný subjekt jako svůj názor již zaujal, resp. tak podle tvrzení žadatele již učinil a ve smyslu ustanovení § 3 odst. 3 zmíněného zákona zaznamenal. Pouze v prvním případě se bude jednat o situaci předvídanou § 2 odst. 4 uvedeného zákona, zatímco v případě druhém bude žádost směřovat k poskytnutí již existující informace, kterou lze poskytnout. Lze tedy shrnout, že z hlediska aplikace ustanovení § 2 odst. 4 je relevantní jen to, zda stanovisko bylo zaznamenáno jako informace. Pokud ano, nelze toto ustanovení pro odmítnutí žádosti aplikovat.

[35] V důvodové zprávě k zákonu č. 61/2006 Sb., jímž bylo v InfZ zakotveno ustanovení § 2 odst. 4, se uvádí: „*povinný subjekt je povinen poskytovat pouze ty informace, které se vztahují k jeho působnosti, a které má nebo by měl mít k dispozici. Naopak režim zákona o svobodném přístupu k informacím nestanovuje povinnost nové informace vytvářet či vyjadřovat názory povinného subjektu k určité problematice. Toto ustanovení nemá*

v žádném případě sloužit k nepřiměřenému zužování práva na informace, má pouze zamezit žádostem o informace mimo sféru zákona – **zvláště časté jsou v této souvislosti žádosti o právní analýzy, hodnocení či zpracování smluv a podání – k vypracovávání takových materiálů nemůže být povinný subjekt nucen na základě své informační povinnosti, neboť taková úprava by byla zcela proti původnímu smyslu tohoto institutu.** Pokud má být taková povinnost stanovena, musí tak učinit zvláštní zákon samostatnou úpravou (např. § 139 zákona č. 500/2004 Sb.). Naopak pokud již povinný subjekt určitý dokument vypracoval a má tedy informace k dispozici je povinen ji poskytnout. Podobně nebrání toto ustanovení vyhovět žádostem o výtahy z databází či části dokumentů.“ (cit. sněmovní tisk č. 991, 4. volební období 2002–2006, digitální repositář, www.psp.cz).

[36] Žádosti požadující „(do)vysvětlení“ postupů či stanovisek povinných subjektů jsou často podávány jako vyjádření nespokojenosti s jinou aktivitou povinného subjektu, typicky žádost o sdělení, z jakého důvodu povinný subjekt vydal konkrétní rozhodnutí, proč se v rámci určitého materiálu nezabýval též určitým v žádosti uvedeným problémem, z jakého důvodu nebyl určitým způsobem činný apod. I v těchto případech platí, že povinný subjekt může žádost odmítnout s odkazem na ustanovení § 2 odst. 4 InfZ. Je přitom třeba zdůraznit, že **žádost o informace není specifickým opravným prostředkem, jehož prostřednictvím by měl účastník řízení brojit proti rozhodnutím či postupům správních orgánů, s nimiž nesouhlasí** (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2015, č. j. 10 As 117/2014–64) [srov. FUREK, Adam, ROTHANZL, Lukáš, JIROVEC, Tomáš. *Zákon o svobodném přístupu k informacím*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 63, 76-78].

Aplikace na předmětný případ

[37] Povinný subjekt ve svém rozhodnutí uvedl, že smyslem žádostí dle InfZ není vedení odborné diskuse ani vytváření nových informací, které povinný subjekt nemá a ani mít nemůže. Povinný subjekt dále připomenul, že ve snaze o maximální vstřícnost shromáždil a žadatelce poskytl informace vztahující se k jejímu dotazu a splnil tak své zákonné povinnosti vyplývající jak ze zákona, tak z aktuální judikatury. Po povinném subjektu tak nelze spravedlivě požadovat, aby s žadatelkou vedl diskusi, na kterou nemá odbornou kapacitu, taková činnost mu vzhledem k jeho působnosti ani nepřísluší. Pokud tedy žadatelka požadovala jiné než dříve poskytnuté informace, povinnému subjektu nezbylo než konstatovat, že takové informace k dispozici nemá.

[38] Jak je vysvětleno výše, povinný subjekt není povinen k žádosti o informace dle InfZ „dovysvětlovat“ své postupy či stanoviska. Žadatelka požadovala sdělit, z jakých vědeckých důkazů AVČR při přípravě expertních stanovisek a dalších dokumentů týkajících se oblasti HIV/AIDS vychází, kdy konkrétně požadovala odkázat na vědeckou studii, včetně citací z ní, která pomocí vědecké metody prokázala existenci viru HIV, a vědeckou studii, včetně citací z ní, která pomocí vědecké metody prokázala, že virus HIV způsobuje onemocnění AIDS.

[39] Povinný subjekt žadatelce požadované informace svým sdělením ze dne 1. 2. 2023, č. j. AVCR-S 25/2023 SPO poskytl. Pakliže jakou takto poskytnuté informace dle žadatelky „důkazně bezcenné“, je takové hodnocení poskytnutých informací zcela v její gesci. To ovšem neznamená, že povinný subjekt nesplnil svou zákonnou povinnost. Povinný subjekt tudíž s ohledem na výše uvedené zcela správně uvedl, že není v režimu InfZ povinen s žadatelkou polemizovat nad poskytnutými informacemi, jejich informační hodnotou či správností, a vyvracet žadatelkou předložené argumenty či se k nim dále vyjadřovat. K takovému účelu InfZ neslouží. **Žadatelčino odvolání je tudíž nedůvodné.**

K jednotlivým žadatelčíným námitkám:

[40] Úřad se dále zabýval jednotlivými žadatelčínými odvolacími námitkami relevantními pro odvolací řízení dle InfZ, tedy vyjma žadatelčíných námitek týkajících se presumovaných pochybení AVČR či ÚOCHB při jejich vědecké či publikační činnosti, které s řádným plněním povinností dle InfZ nesouvisí.

[41] Povinný subjekt dle žadatelky pro odmítnutí žádosti o informace nevedl žádné řádné zdůvodnění, uvedl pouze zkrácené znění ustanovení § 11b InfZ. Z celého znění tohoto ustanovení však dle žadatelky vyplývá, že povinný subjekt může požadovanou informaci získat na základě jednoduchých úkonů z jiných informací, které k dispozici má. K tomu Úřad uvádí, že to, že povinný subjekt citoval pouze část ustanovení § 11b InfZ, není nesprávné, ani to neodporuje zákonu. Nadto vzhledem k výše uvedenému by objektivně nebylo možno požadovanou informaci získat na základě jednoduchých úkonů z jiných informací, které povinný subjekt má, případně postupem podle § 4a odst. 1 věty třetí InfZ, jelikož povinný subjekt podkladovými informacemi nedisponuje.

[42] Dle žadatelky, pokud AVČR vydává expertní stanoviska a uvádí tvrzení o viru HIV jakožto etiologickém agens AIDS, pak je zřejmé, že odborné informace, na jejichž základě tato expertní stanoviska AVČR sestavuje, musí tato mít k dispozici, případně je může získat z volně přístupných vědeckých databází. K tomu je možno připomenout, že AVČR jasně sdělila, že podkladovými informacemi nedisponuje, těmi disponují jednotlivé výzkumné instituce, které samy, nikoliv AVČR, provádí výzkumnou činnost. Činnost AVČR je spíše správního, redakčního a zastřešujícího charakteru a povahou je spíše úřadem. Vědeckými informacemi tedy disponují jednotlivá pracoviště, které pro to mají příslušnou personální kapacitu a které jsou samostatnými povinnými subjekty. S žadatelčíným tvrzením, že AVČR musí mít podkladové informace k dispozici, se proto nelze ztotožnit.

[43] Žadatelka dále namítá, že se na výsledky výzkumné činnosti nedotazovala, pouze požadovala uvedení vědeckých důkazů, ze kterých AVČR vychází. Tyto důkazy jí povinný subjekt k její žádosti prokazatelně poskytl. Pakliže si žadatelka představovala odlišnou odpověď, pak je třeba konstatovat, že povinné subjekty jsou při vyřizování žádostí vázány jejich obsahem. Není jejich úlohou domýšlení „skrytého“ obsahu žádostí či úmyslu žadatelů.

[44] Dle žadatelky dále v příloze odpovědi jí zasláné povinným subjektem sice autor uvedl určitá „sebevědomá tvrzení“, přitom však nebyl schopen řádně zodpovědět ani jeden dotaz a z textu zasláných studií mu muselo být jasné, že jím citované studie požadované vědecké důkazy neobsahují. Dle žadatelky dále to, že informace, které jí byly zaslány, požadované vědecké důkazy neobsahují, se nedá nazvat nesouhlasem s obsahem poskytnuté informace, AVČR přitom žadatelčíný argumenty nijak nevyvrátila, pouze uvedla, že informace poskytla, čímž splnila své zákonné povinnosti. K tomu je třeba sdělit, že jak již bylo uvedeno výše, povinnému subjektu nepřísluší vést polemiky nad věcnou správností svých stanovisek a vědeckých publikací či nad zdroji, z nichž tyto vychází. Povinnému subjektu tedy v režimu InfZ nepřísluší vyvracet žadatelčíný argumenty, ani s ní dále polemizovat o obsahu poskytnutých informací a tématech s nimi souvisejícími. K tomu InfZ neslouží.

[45] Žadatelka dále namítala, že smyslem žádostí dle InfZ není zasílání důkazně bezcenných informací žadatelům s námitkou, že povinný subjekt své zákonné povinnosti splnil. S tímto tvrzením se nelze ztotožnit. Jak již bylo uvedeno výše, je na subjektivním zhodnocení každého žadatele, jakou informační hodnotu pro ně poskytnuté informace mají. Poskytnutá data a jejich podoba závisí na specifikaci žadatele a jím podané žádosti, jíž jsou

povinné subjekty vázány. Pakliže žadatelka namítá, že poskytnutá informace je pro ni „důkazně bezcenná“, jedná se o její subjektivní názor, který však nemůže být přičítán k tíži povinnému subjektu, když tento nad rámec své informační povinnosti obstaral požadované informace, aby mohl odpovědět na žadatelčiny dotazy.

[46] Dle žadatelky dále, pokud AVČR ve svých dokumentech uvádí tvrzení o viru HIV a jeho kauzalitě k AIDS jako fakt, pak by měla být schopna svá publikovaná tvrzení důkazně obhájit a požadavek na uvedení důkazů by neměla popisovat jako „vyvinutí úsilí“ a „snahu o maximální vstřícnost“ při shromáždění a poskytnutí informací a zodpovězení dotazů týkajících se její veřejné odborné činnosti by neměla prezentovat jako něco nadstandardního. Na tom, že se AVČR obrátila na ÚOCHB jakožto autora odkazovaného odborného textu dle žadatelky není nic neobvyklého a nemusí to být prezentováno jako „vyvinutí úsilí“. K tomu je třeba mít na paměti, že se žadatelčiny dotazy objektivně netýkaly působnosti AVČR jako takové. AVČR tedy vůbec neměla povinnost obrátit se na ÚOCHB či pro žadatelku požadované informace obstarat a od odlišného povinného subjektu získané informace jí poskytnout. Lze tak objektivně konstatovat, že ze strany AVČR se skutečně jednalo o „vyvinutí úsilí“ a „snahu o maximální vstřícnost“ a nejednalo se o standardní postup očekávaný od povinných subjektů při plnění jejich informační povinnosti dle InfZ.

[47] Lze tedy konstatovat, že **žadatelčiny odvolací námítky jsou nedůvodné.**

III. b)

Věcné posouzení stížnosti

[48] Povinný subjekt žadatelčino podání ze dne 6. 2. 2023 vyhodnotil jako další žádost o informace navazující na žadatelčinu žádost předchozí. Ze samotného žadatelčina podání a z jejího odvolání v té části, která její podání ze dne 6. 2. 2023 zmiňuje, je však zřejmé, že žadatelka se svým podáním nesnažila podat novou žádost o informace, nýbrž vyjádřit nespokojenost s poskytnutými informacemi. S přihlédnutím k ustanovení § 37 odst. 1 správního řádu, dle něž se podání posuzuje podle svého skutečného obsahu a bez ohledu na to, jak je označeno, se tedy nejedná o navazující žádost dle InfZ, nýbrž o stížnost dle ustanovení § 16a InfZ. Úřad tudíž v rámci tohoto svého rozhodnutí rozhodl též o žadatelčině stížnosti.

[49] Tato žadatelčina stížnost byla povinným subjektem vyřízena v autoremeduře dle ustanovení § 16a odst. 5 InfZ, dle něž **„povinný subjekt předloží stížnost spolu se spisovým materiálem nadřízenému orgánu do 7 dnů ode dne, kdy mu stížnost došla, pokud v této lhůtě stížnosti sám zcela nevyhoví tím, že poskytne požadovanou informaci nebo konečnou licenční nabídku, sníží úhradu nebo vydá rozhodnutí o odmítnutí žádosti“**, a to tím, že povinný subjekt vydal dne 20. 2. 2023 své rozhodnutí č. j. AVCR-S 56/2023 SPO, jímž žadatelčinu žádost v plném rozsahu odmítl. Učinil tak ovšem až po uplynutí zákonné sedmidenní lhůty. V takovém případě povinnému subjektu nezaniká povinnost stížnost předložit povinnému subjektu k posouzení. Pokud povinný subjekt žádost po podání stížnosti, avšak mimo splnění podmínek ustanovení § 16a odst. 5, vyřídí rozhodnutím o odmítnutí žádosti, nadřízený orgán z tohoto důvodu sice není zbaven povinnosti o stížnosti rozhodnout, musí však postup povinného subjektu bez dalšího potvrdit, protože tvrzená nečinnost vydáním rozhodnutí odpadla. Stížnostní přezkum se tak koncentruje pouze na zhodnocení, zda z procesního hlediska trvá nečinnost povinného subjektu. Nadřízený orgán v rámci řízení o stížnosti pochopitelně nepřezkoumává vydané rozhodnutí o odmítnutí žádosti, proti němuž musí žadatel podat samostatné odvolání (srov. FUREK, Adam,

ROTHANZL, Lukáš, JIROVEC, Tomáš. *Zákon o svobodném přístupu k informacím*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 934–935.)

[50] Žadatelka ve své stížnosti sice výslovně neurčila, o jaký ze stížnostních důvodů ji opírá, avšak z jejího obsahu lze dovodit, že se má jednat o stížnost dle ustanovení § 16a odst. 1 písm. c) InfZ, dle něž *„stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace může podat žadatel, kterému byla informace poskytnuta částečně, aniž bylo o zbytku žádosti vydáno rozhodnutí o odmítnutí“*.

[51] Úřad na základě řádně, včas a oprávněnou osobou podané stížnosti přezkoumal postup povinného subjektu podle ustanovení § 16a odst. 6 InfZ, přičemž přezkoumal, zda povinný subjekt při vyřizování žádosti o informace postupoval v souladu s ustanoveními InfZ. Úřad se též zabýval otázkou, zda povinný subjekt zcela vyčerpал obsah žadatelčiny žádosti.

[52] Povinný subjekt totiž v reakci na žadatelčinu stížnost vydal své rozhodnutí o odmítnutí žádosti ze dne 20. 2. 2023, č. j. AVCR-S 56/2023 SPO, jímž žadatelčinu žádost v plném rozsahu odmítl. Lze tak objektivně konstatovat, že povinný subjekt plně vyčerpал obsah žadatelčiny žádosti a není tedy v uvedené věci nečinný. Proto po prostudování předloženého spisového materiálu a postupu povinného subjektu Úřad dospěl k závěru, že **žadatelčina stížnost je nedůvodná**.

IV. Závěr

[53] Na základě všech shora uvedených úvah Úřad dospěl k závěru, že žadatelčino odvolání ani žadatelčina stížnost nejsou důvodné. Proto napadené rozhodnutí dle ustanovení § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu změnil tak, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozhodnutí, a ve zbytku jej dle ustanovení § 90 odst. 5 správního řádu potvrdil a žadatelčino odvolání zamítl. Zároveň ve výroku II. rozhodl dle ustanovení § 16a odst. 6 písm. a) InfZ tak, že postup povinného subjektu potvrdil.

[54] Z výše uvedených důvodů bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výrocích tohoto rozhodnutí.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí se podle ustanovení § 20 odst. 4 InfZ ve spojení s ustanovením § 91 odst. 1 správního řádu a § 16a odst. 9 InfZ nelze odvolat.

Praha 18. dubna 2023

Mgr. Lenka Kopřivová
vedoucí oddělení rozhodování

Rozdělovník:

1. MVDr. Eva Mertlíková
2. Akademie věd České republiky, Národní 1009/3, 110 00 Praha 1, IDDS: fr6adt5